

حسابداری بیتکوین

@ACCPress

رمزارزها در سال‌های اخیر بیش از پیش مورد توجه
قرا گرفته‌اند. از همین رو حسابداری رمزارز مبحث
جدیدی است که حسابداران با آن سروکار دارند.

به دلیل تازگی رمزارزها، قوانین مربوط به آن‌ها
چندان شفاف نیست و هنوز در برخی زمینه‌ها
ناشناخته هستند. از همین رو باید برخی نکات را
در خصوص حسابداری رمزارزها مدنظر قرار داد.

با توجه به اینکه بخش عمده‌ای از حجم بازار
رمزارزها به بیت‌کوین اختصاص دارد، تعیین اینکه
گزارشگری مالی بیت‌کوین در دامنه کاربرد کدام
یک از استانداردهای حسابداری قرار می‌گیرد از
اهمیت زیادی برخوردار است.

گام ۱:

سؤالی که در اینجا مطرح می‌شود این است که آیا بیت‌کوین تعریف دارایی را احراز می‌کند یا خیر؟ در مفاهیم نظری گزارشگری مالی هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری، دارایی به شرح زیر تعریف شده است:

”منابع اقتصادی فعلی واحد تجاری که در نتیجه رویدادی در گذشته، تحت کنترل واحد تجاری است.“
”منبع اقتصادی، حقی است که پتانسیل ایجاد منافع اقتصادی را دارد.“

با توجه به تعریف ارائه‌شده از دارایی در مفاهیم نظری گزارشگری مالی، بیت‌کوین تعریف دارایی را احراز می‌کند.

گام ۲:

کدام استاندارد حسابداری، باید برای حسابداری بیتکوین مورد استفاده قرار گیرد؟

با توجه به احراز شرایط شناخت بیتکوین به عنوان دارایی، برای تعیین اینکه کدام استاندارد حسابداری باید برای گزارشگری مالی بیتکوین بکار گرفته شود، باید طبق بند ۷ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۸ رویه‌های حسابداری، تغییر در برآوردهای حسابداری و اشتباهات (استاندارد حسابداری ۳۴ ایران)، عمل شود. طبق بند مزبور، در صورتی که یک استاندارد حسابداری مشخصاً در مورد یک رویداد مالی کاربرد داشته باشد، بکارگیری آن استاندارد ضروری است. اگرچه در استانداردهای حسابداری به صراحت به رمزارزها از جمله بیتکوین اشاره نشده است، اما ممکن است دامنه کاربرد یک استاندارد، دربردارنده اقلامی با ویژگی رمزارزها از جمله بیتکوین باشد. بنابراین، می‌توان استاندارد مزبور را برای گزارشگری مالی بیتکوین مورد استفاده قرار داد.

با توجه به موارد ذکرشده در صفحه قبل، این سؤال مطرح می‌شود که کدام استاندارد حسابداری که در خصوص طبقات مختلف داراییها رهنمود ارائه می‌کند، می‌تواند دربردارنده اقلامی با ویژگیهای بیت‌کوین باشد. در این رابطه، استانداردهای حسابداری زیر به گزارشگری مالی داراییها مربوط می‌شود:

الف. وجه نقد (استاندارد بین‌المللی حسابداری ۷ صورت جریانهای نقدی؛ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹: ابزارهای مالی)

ب. داراییهای مالی غیر از نقد (استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۲ ابزارهای مالی: ارائه؛ استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی ۹: ابزارهای مالی)

پ. سرمایه‌گذاری در املاک (استاندارد بین‌المللی حسابداری ۴۰ سرمایه‌گذاری در املاک)

ت. داراییهای نامشهود (استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۸ داراییهای نامشهود)

ث. موجودیها (استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲ موجودیها)

بیت‌کوین تعریف داراییهای قسمتهای «الف» تا «پ» را احراز نمی‌کند؛ اما در دامنه کاربرد استانداردهای بین‌المللی حسابداری ۳۸ داراییهای نامشهود و ۲ موجودیها قرار می‌گیرد؛ لذا تعریف داراییهای قسمتهای «ت» و «ث» احراز می‌شود.

آیا بیت‌کوین تعریف داراییهای نامشهود را احراز می‌کند؟

دارایی نامشهود در استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۸ داراییهای نامشهود به صورت زیر تعریف شده است:

”دارایی نامشهود یک دارایی غیرپولی قابل تشخیص است که ماهیت فیزیکی ندارد.“

طبق تعریف ارائه شده در استاندارد یادشده، بیت‌کوین دارایی قابل تشخیصی است که ماهیت فیزیکی ندارد و تعریف داراییهای پولی مندرج در استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۸ را احراز نمی‌کند؛ زیرا در خصوص این داراییها، قرار نیست تعداد ثابت یا قابل تعیینی از واحد پول، دریافت گردد. بنابراین، به نظر می‌رسد بیت‌کوین، در زمره داراییهای نامشهود طبقه‌بندی می‌شود و در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۸ دارایی نامشهود قرار می‌گیرد.

آیا بیت‌کوین تعریف موجودیها را احراز می‌کند؟

در بند ۳ استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۸ داراییهای نامشهود اشاره شده است که:

”چنانچه نحوه حسابداری نوع خاصی از داراییهای نامشهود در استاندارد دیگری تعیین شده باشد، واحد تجاری استاندارد مزبور را به جای این استاندارد بکار می‌گیرد.

برای مثال، استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۸ در موارد زیر کاربرد ندارد:

”الف. داراییهای نامشهودی که در روال عادی فعالیت‌های تجاری، به قصد فروش نگهداری می‌شود (به استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲ موجودیها مراجعه شود) ...“

با توجه به اینکه بیت‌کوین دارایی نامشهودی است که ممکن است در روال عادی فعالیت‌های تجاری، به قصد فروش نگهداری شود، بنابراین، گزارشگری مالی بیت‌کوین، با توجه به شرایط، ممکن است طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲ موجودیها یا استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۸ داراییهای نامشهود انجام شود.

گزارشگری مالی بیت‌کوین به چه صورت خواهد بود؟

تا اینجا مشخص شد حسابداری بیت‌کوین در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۸ دارایی‌های نامشهود یا استاندارد بین‌المللی حسابداری ۲ موجودیها قرار می‌گیرد.

یک رمزارز از جمله بیت‌کوین که در دامنه کاربرد استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۸ قرار می‌گیرد و واجد شرایط شناخت می‌شود، در زمان شناخت اولیه به بهای تمام شده اندازه‌گیری می‌شود. در زمان شناخت بعدی، رمزارز مزبور ممکن است به بهای تمام شده (مدل بهای تمام شده) یا به ارزش منصفانه (مدل تجدید ارزیابی) اندازه‌گیری گردد.

با توجه به اینکه عمر مفید بیت‌کوین نامعین است، در صورت استفاده از مدل بهای تمام شده، استهلاک شناسایی نمی‌شود؛ اما هرگونه هزینه کاهش ارزش، طبق استاندارد بین‌المللی حسابداری ۳۶ کاهش ارزش داراییها در صورت سود و زیان شناسایی می‌شود.

